

Efter § 60 er det retten, der træffer bestemmelse om følgerne af, at et tillægsvilkår er overtrådt. Det forudsætter, at en sag om overtrædelsen er indbragt for retten, jfr. herom straffelovens § 60, stk. 2, jfr. § 59, stk. 3. Der kan således tænkes tilfælde, hvor en klar vilkårsovertrædelse ikke indberettes af den tilsynsførende eller ikke giver anklagemyndigheden anledning til at forelægge spørgsmålet for retten. I sådanne tilfælde kan de i § 60 nævnte muligheder for retlig reaktion ikke anvendes. Men tilsynsmyndigheden kan inden for de beføjelser, der følger af straffeloven og dommen, indskærpe vilkårene og eventuelt ændre sine forskrifter om, hvorledes den dømte skal forholde sig for at opfylde vilkåret. En indskærpelse fra tilsynets side vil fra et praktisk synspunkt have samme indhold som den i § 60, stk. 1, nr. 1, nævnte advarsel i retten.

Foruden advarsel kan retten ved kendelse ændre vilkårene i en betinget dom om behandling og forlænge prøvetiden indenfor den i straffelovens § 56, stk. 3, fastsatte længstetid. Dette giver således mulighed for – eventuelt i ændret form – at opretholde et igangværende behandlingsforløb.

Retten kan dog også – som den mest indgribende reaktion i anledning af vilkårs- overtrædelsen – afbryde behandlingsforløbet og ved dom fastsætte straf eller anden retsfølge for den begåede lovovertrædelse eller – hvis straf er fastsat i den betingede dom afsige kendelse om fuldbyrdelse af denne straf. Straffelovens § 58, stk. 1, om delvist betingede domme finder herved tilsvarende anvendelse. Det indebærer, at den udmålte ubetingede frihedsstraf efter omstændighederne kan gøres delvist betinget i form af en kombinationsdom.

8.1.2. Vilkår ved prøveløsladelse m.v.

Det fremgår af straffelovens § 40, stk. 2, at der gælder tilsvarende regler om virkningen af, at en domfældt, der er løsladt på prøve, overtræder de fastsatte vilkår. Dog træffes afgørelsen i disse tilfælde ikke af retten, men af justitsministeren.

Derudover indeholder retsplejelovens §§ 756 og 763 hjemmel til anholdelse og varetægtsfængsling i visse tilfælde af mistanke om vilkårsovertrædelse.

8.1.3. Vilkår ved afgørelse efter § 49, stk. 2

Om overtrædelse af vilkår fastsat som led i en overførsel til institution i medfør af straffelovens § 49, stk. 2, gælder, at Kriminalforsorgen efter omstændighederne kan træffe afgørelse om afbrydelse af behandlingsforløbet og genindsættelse af den overførte person til fortsat strafafsoning. Kriminalforsorgen vil dog også kunne vælge at opretholde et igangværende behandlingsforløb eventuelt i forbindelse med en ændring af et eller flere vilkår for overførslen.

8.1.4. Håndhævelsen af vilkår

Der lægges i forsøgsordningen op til, at der føres en fast og streng tilsyns- og sanktionspraksis. Skal behandlingsvilkåret accepteres som et alternativ til visse former for frihedsstraf, er det af afgørende betydning, at der føres nøje kontrol med den enkelte stofmisbrugers afvikling af behandlingsforløbet, og at der reageres hurtigt og mærkbart, hvis behandlingsvilkåret tilside sættes.

Som nævnt i kapitel 6, afsnit 6.1.2., forudsættes det overordnede tilsyn med overholdelsen af behandlingsvilkåret at blive ført af Kriminalforsorgen, således som det normalt er tilfældet ved betingede domme. Det daglige tilsyn må imidlertid i det væsentlige varetages af den institution, hvor behandlingen foregår.

Det foreslås i den forbindelse, at der fastlægges en indberetningsprocedure, som sikrer, at Kriminalforsorgen straks får underretning om enhver ikke ubetydelig uregelmæssighed i den kriminelle stofmisbrugers afvikling af behandlingsforløbet. En sådan indberetningsprocedure kan -afhængig af den valgte behandlingsmodel – udformes således, at visitationsudvalget inddrages i det løbende samarbejde mellem Kriminalforsorgen og behandlingsinstitutionen, jfr. kapitel 4. Nærmere bestemmelser herom bør fastsættes lokalt i en aftale mellem Kriminalforsorgen og hver enkelt af de institutioner, der knyttes til forsøgsordningen, således at behovet for hurtig og mærkbar reaktion tilgodeses. Det er i den forbindelse af afgørende betydning, at der sikres Kriminalforsorgen en nær og løbende kontakt med den pågældende behandlingsinstitution.